

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikovcove ulice št. 2. — Naznanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 3.

V Ljubljani, 4. februarija 1897.

Letnik X.

Shod zaupnih mož v Ljubljani in volitve.

V četrtek, dne 28. prosinca so se zbrali zaupni možje naše katoliško-narodne stranke iz vsega Kranjskega v Ljubljani. Zakaj? Posvetovali so se med seboj, kako se bo treba ravnati ob prihodnjih državnoborskih volitvah, da naša stranka spravi dobre, poštene moze na Dunaj. Gospod vođa Povše je vodil to posvetovanje. Prva reč, o kateri smo govorili, je bil kompromis z liberalno-narodno stranko. — Kompromis je pogodba med dvema človekoma ali pa med dvema strankama, pri kateri pogodbi vsaka stran odneha nekoliko od tistih terjatev, katere ima za opravičene. Pri tem kompromisu je slo za število poslancev. Naša stranka je hotela prepušiti mestne poslance liberalcem brez boja, za se pa je tirjala vse poslance kmečke kurije, in to po vsi pravici, ker pri zadnjih deželnozborskih volitvah so bili izvoljeni povsod naši poslanci. Ker pa liberalna stranka ni hotela v tem nič odnehati in je celo za notranjske kmetiške občine zahtevala liberalnega poslanca, so naši zaupni možje odklonili kompromis. Torej bomo imeli volilno borbo, kakor pri zadnjih volitvah v deželni zbor po vsej deželi.

Drugi predmet posvetovanja je bila jugoslovanska skupina državnih poslancev na Dunaju. Tam imajo Poljaki svoj klub ali zvezo, Čehi svoj klub, Nemci imajo več klubov, zdaj pa pravijo, naj se Slovenci in Hrvatje stopijo skupaj v eno skupino, da bodo bolj močni in z večjim pridom terjali naših pravic. Ta misel ni slaba, zato so zaupni možje temu nasvetu gospoda dr. Šusteršiča pritrdili, le s tem pristavkom, da naj poslanci modro in previdno ravnajo, da jih zviti in mogočni gospodje ne zapeljejo na škodljiva pota. Zato so sklenili ti zaupni možje, da morajo novoizvoljeni poslanci vedno le ravnati zjedinjeni z vstraj-

nim vodstvom naše katoliško-narodne stranke.

Kdo pa vodi našo katoliško-narodno stranko? Vodstvo naše stranke ima v rokah kakih 100 mož, ki žive in delajo po raznih krajih naše dežele, pa so v vedni zvezi z osrednjim volilnim odborom v Ljubljani. Zaupni možje so odbrali iz vsakega okrajnega glavarstva pet mož, kateri se morajo doma s svojimi rojaki posvetovati in v Ljubljani volilni odbor podpirati. Kadar pridejo posebno imenitne reči, pa vsi skup stopijo in, kar za prav spoznajo, to sklenejo.

Imena teh mož vam prinese „Domoljub“ v prihodnji številki.

Konečno so se zaupni možje še razgovarjali o tistih možeh, ki bi bili dobri za poslance. Ker niso še nič trdno sklenili in se bodo še doma na dalje posvetovali, zato bode „Domoljub“ v prihodnji številki prinesel vse, kar bo znanega o poslancih.

Prva voli peta kurija, to je peti volilni razred.

Kdo je volilec v peti kuriji?

V peti kuriji volijo vsi možje, ki so stari že 24 let, ne stojé pod jerobom ali kuratorjem, ali niso preskrbljevani v javnih revnih hišah in jim ne nasprotuje kak drug postaven vzrok (ječa, vojasečina, tatvina, goljufija, ali druge kaznovane pregrehe). Torej volijo gospodarji in hlapci in dninarji; volijo mojstri in pomočniki. V tej kuriji volijo vsi občani skupaj; ako imate v občini grajsčake, volijo ti v peti kuriji s kmetom, ako imate tovarne, volijo tovarnar in njegovi delavci in uradniki s kmetom.

Po mestnih občinah tudi vsi skupaj volijo, ki imajo 24 let; delavci, obrtniki, trgovci, uradniki in zasebniki, hišni posestniki in gostači.

Kako bomo volili v peti kuriji?

Posredno, to se pravi: po volilnih možih. Vsaka občina ali mesto voli svoj enega volilnega moža, ako pa je občina velika, pride na vsake 500 (petsto) duš eden volilni mož. N. pr. občina, ki šteje dva tisoč duš, voli štiri volilne moše.

Kako se bodo vršile volitve teh volilnih mož?

Volitve volilnih mož za peto kurijo se bodo ravno tako vršile, kakor volitve volilnih mož za kmečke občine, samo s tem razločkom, da bodo v peti kuriji veliko več volilcev, kakor pa v četrti kuriji, to je v kmečkih občinah.

Ali bodo morali kmetje dvakrat voliti volilne moše?

Kmetje bodo morali dvakrat voliti volilne moše. Najprej v peti kuriji, skupaj s hlapci, delavci itd., potem

pa še v četrti kuriji za kmečke občine sami za se, kakor so do sedaj volili.

Ali bodo te obojne volitve na eden in isti dan?

Dal Za 5. kur. dopoldne, za kmeč. obč. pop. Pazite dobro, kdaj jih okliče okrajno glavarstvo in objavi župan, da jih ne zamudite in pojdite na volišče vsi kot jeden mož.

Koga naj pa volimo za volilnega moža?

Volite najmodrejšie pa skozi in skozi poštene moše. Kdor zabavlja čez cerkev, škofa in duhovščino, ne more biti dober volilen mož, s takim si ne priborite nikoli sreče.

Razgled po svetu.

Pastirski list avstrijskih škofov. Povodom bližnjih volitev za državni zbor so objavili vsi avstrijski škofje skupen pastirski list, v katerem opozarjajo katoličane na važnost državnoborskih volitev. Ker bomo itak več poročali iz tega velevažnega pastirskega pisma, v katerem imamo katoličani dano vodišo za svoje postopanje pri volitvah, za danes samo omenimo, da škofje opozarjajo, kako važne so volitve v državni zbor, ker vpliv zastopnikov naroda sega tudi na versko, cerkveno polje. Podlaga sredi narodov je vera, zato treba v prvi vrsti vernih poslancev, takih, ki bodo imeli smisel za izboljševanje sedanjih šolskih razmer, za pravično reševanje narodnega in gospodarskega vprašanja. Posebe pozivljajo škofje katoliške delavce, ki stopajo sedaj prvič na bojišče, naj volijo katoliške moše, ki imajo srce za revo in potrebo ljudstva in ki so pripravljeni, zakonitim potom se vsestranski truditi za izboljšanje delavskih razmer. — Naposled vspodbujajo škofje katoličane, naj bodo jedrni, ker le v jedrnosti je zagotovljena zmaga. Konečno akcijajo škofje, da se jedno zadnjih nedelj pred volitvami po vseh farnih cerkvah izpostavi sveto Rešnje Telo v ta namen, da se vrše volitve za cerkev in domovino ugodno.

Dne 22. januarja prišlo je cesarjevo pismo, katero je nashanilo, da je državni zbor razpuščen. V predzadnji seji so državni poslanci še sklenili postavbo, po kateri bi se na odpraviti časnikski kolek, in sicer s 1. marcem t. l. pri vseh onih časnikih, ki k večjemu trikrat na teden izhajajo, pri vseh drugih pa s 1. januarjem l. 1898. Prihodnji mesec bodo od 4. pa do 24. volitve po celi Avstriji. 27. marca pa bodo stopili novi poslanci vkup v državni zboru.

V Ogerskem državnem zboru je neki ministar prodajal laž za resnico, in drugi so mu viharo pritrjevali. Dejal je namreč, da se ima Ogerska za vse to, kar je, in kar ima, zahvaliti le liberalizmu, ne pa krščanstvu.

Seveda to nikakor ni res, kajti da niso pred dobrimi 1000 leti Mažari sprejeli krščanstva, bili bi danes ali razkropljeni med vseimi narodi ali bi jih pa sploh ne bilo.

Na Nemškem se je te dni mudil avstrijski zunanji minister grof Goluhovski. Nič se ne vé, kaj je tam iskal, a sprejeli so ga povsod prav lepo.

Rusi imajo novega vnanejega ministra, Muravjev mu je ime. Ta mož je Francozom prav prijazen, in zato smo za nekaj časa zopet gotovi, da bo ostalo v veliki politiki vse pri starem, ker novi minister bo hodil ista pota, kot njegov prednik Lobanov. Muravjev sel je nekoliko po svetu na ogled, pomudil se je v Berlinu na Nemškem; glavni namen njegovega potovanja pa je, da se pokaže Francozom. Nazaj gredé ustavil se je tudi na Dunaju. — Pred nekaterimi leti na Ruskem židov niso nič kaj marali, ampak veliko so jih pognali čez mejo, za druge so pa veljale prav ostre postave. Toda sedanjí denarní minister je mož, ki kaže židom prijazno lice, in zato so se začeli židi na Ruskem prav šopiriti.

Italijani so sicer sklenili mir z Menelikom, toda v Afriki obeta se jim zopet nova vojska. Nekateri sudanski rodovi se vedno bližje pomikajo italijanskemu ozemlju, in so prisli že precej daleč. Seveda so Italijani zelo vznemirjeni, ker komaj so se jednega sovražnika odkrizali, že jim silí drugi na vrat.

Socijalni demokrati vedno lažejo, da hočejo osrediti ljudstvo, če bi le oni zadobili gospodarstvo v svoje roke. V Belgiji se jim je res posrečilo, dobiti precej občinskih zastopov v svojo oblast, a kdor bi mislil, da se bodo za dotične prebivalce začela že na tem svetu mala nebesa, se jako moti. Kajti ti ljudje so ravno tako samoroljni, kakor najhujši odiralci ljudstva. Najbolj mastne službe dobili so njih vodje, služabnike in uradnike, ki niso trobili v socijalistični rog, so pognali iz službe, občinske dohodke porabili so za štrajke in druge soc. namene, le za to ne, za kar bi jih morali. Predno je preteklo leto, bile so občinske blagajne prazne. Tako je gospodarstvo soc. demokratov!

Spanci vidijo, da ne morejo s silo nič opraviti, in so zato začeli Kubancem obetati, da jim dajo nekaj pravic, če se ne bodo več puntali. Vstali so pa tudi že precej izdelani, in ni več prvotnega navdušenja, zato pa upamo, da kmalu slišimo: vojaka je končna.

Turki imajo hudo kri, in ne dajo miru kristijanom na Kreti, kajti zadnji čas začeli so se zopet krvavi po-

boji, ki so oplašili ljudi, da so pribežali iz vasij v mesta. — *Evropski* poslanci v Carigradu vedno le sbernejejo, a napravili še niso nič, s demur bi bili slajšali stanje kristijanov. Nad samim pogajanjem zaspala bodo cela stvar in vse bo ostalo pri starem.

Listek.

Vse pride na dan.

(Povest. Napisal Pivčan.)

(Konec.)

•K Mackovki pojdi v Robidje, ona vé pomagati v takih slučajih.

•Vse poskusim,« reče Boštjan in se odpravi globoko zamisljen proti domu v Kočice.

Nikdo ni mogel tajiti, da je vas Robidje prijazno selo. Obdana na jedni strani od piske ravnine je potisnena prav v znojne griče, raz kateri se blišči daleč na okolu cerkva svetega Elije. A v kljub tej prijazni legi bi ne bila vas tako na glasu in tako obiskovana kakor je sicer. Nekaj drugega je, kar vleče ljudi semkaj ne le s cele Pivke, temveč tudi iz daljnih Brkinov.

Ce prideš v vas po cesti od Šent Pavla, imas koj na desni hišo pokrito s slamo. Tu prebiva, kar poznajo ljudje, stara, sključena ženica. Če bi jo kdo, ki je ne pozna, slučajno srečal in bi se vprašal: »Kdo bi neki bila ta senka?« dobil bi nehote odgovor: »Beračica!« In vendar ona ne prosi milodarov. Ljudje jej sami prinesejo vsega, česar potrebuje. Po svojem občutju je podedovala razum slavnate baje zamazano knjigo, in ta jo živi. Ni je nebreče pri živini, da bi ona ne vedela pomoči. Jednako vé odpravljati z zagovarjanjem prepire v družini in soseski, kakor ne more kdo izmisliti. K vsemu temu jej služi ona oguljena in zamazana knjiga. Kako se imenuje, vé ona sama. Nikdo, še tolik prijatelj njen, ni bil tako srečen, da bi bil videl, kakšna je znotraj, — je li pisana s tiskano, je li jezika kraljskega ali laškega. Zna jo pa tudi tako skriti, da jej nikdo ne pride do živega.

Ta ženica je ona glasovita, od ljudij toli obiskovana Mackovka, o kateri je pripovedoval Karel Boštjanu.

Ce tudi je imel dela nad glavo, popustil je Boštjan doma vse, in se napotil v Robidje. Mackovka je upravnica nekaj premetala v skrinji — menda je spravljala svojo knjigo, ko poteka Boštjan na sobina vrata.

•Zopet jeden. Dober zaslužek danes — kemaj je odsel četrti, je še peti tukaj. A skrinjo poprej zaklenem, zabiti je to kak neobdigraba. — Noter! — Bole vati.

•O, vi tukaj? Kako sem želela videti vas! Saj se jedino o vas povsod govorim. Zares, dobre ste se obnesli ono noč. Jernič Vam mora biti hvaležen. Sedite ne!

•Kaj menite hvala, kaj plačilo, če sem pa pri vsem tem nesrečen. — Odrne Boštjan in sede nesadovoljen k oknu na stol.

•Kako? Kaj? Nesrečni? Razložite mi, in, če je v moji moči, pomagam vam.

Tu jej pripoveduje Boštjan na drobno vse krize in težave, ki jih ima s ščetinarji, da nočejo jesti in da ležijo v hlevu kakor klade. In vendar so bili pred malo časom čili in čvrsti, da jih ni bilo mogoče ugnati, če so usli na dvorišče.

•Stvar je resna,« povzame po dolgem premišljevanju Mackovka, vstane in vzame iz skrinje ono staro knjigo v roke.

•Sedaj me ne motite, le če vas vprašam, govorite.

To rekti sede za mizo in izvzame iz knjige nekaj Boštjanu čisto nerazumljivih besed.

•Koliko časa, pravite, imate to nesrečo?

•Danes je že dragi dan.

•Tedad potem šele, ko ste bili odgnali tatove?

•Da.

Nato bere iz knjige še dolgo. Boštjan ves čas ni ne trene z očesom in pričakuje potrpečljivo, kaj mu pove. Naslednje vendar le Mackovka knjigo zapre, vstane in vzame s police dva zaprjena lističa papirja. Na vsak listič zariše nekaj znamenj, ki niso bila podobna ne črkam ne številkam. Jednako zvije skrbno vsak list posebej in ju jureči Boštjanu, rekoč:

•Tu je slobon reka vmes. Očlovek, ki je z vami prav prijazen in ki psihaja večkrat v vato hišo, da je vsega vzrok. Temu slevaku je hudo, da imate srečo pri živini, in se sedaj govori le o vas, kako ste odgnali tatove. Ker ne more škodovati vam samim, spravi se je nad ubogo tival. Varujte mi: vsi ljudje vse vedó. Tu je narejeno, samo narejeno, ali z druge besede začarano. A, poslušajte, temu se kaj lahko pomaga. Ta lističa zavijte vsakega posebej v trd papir in prilepite jednega pod korito, drugega na vrata v hlevu. Razun tega skrbite, da stoji za vrati v hlevu vedno metla po koncu.

Boštjan poln skrupula v te besede, jo hvalno pogleda in spravi ta lističa skrbno je mogoče bi bila Mackovca petaka.

•In gledé plačila?« — reče Boštjan nekak plačljivo, »kako bo?«

•E, saj vem, da ste ubogi. Če mi daste kremo, same kremo, bo že dovolj.

Boštjan jej odšteje zahtevane, četudi težko prislužene novce in hiti domov veselga srca in tdnega prepričanja, da te poti ni storil zamanj.

Kar se je bilo dogodilo zadnje dni v Kočicah in Matenovem, je bila vsem prava uganjka. Ljudje so sklepali to in ono, a pravega ni zadel nikdo. Da so tatovi domači, dozdevalo se je ljudem takoj, sicer bi lopovi ne mogli vedeti, da ni pri Jerničevih gospodarja doma, in kje ima Lovrin kaj zanje shranjenega. Sodnija si je vse prizadejala, da bi prišla tej stvari do dna. Noč in dan so stikali orožniki po okolici, a zastonj. Na Volkadina ni mislil nikdo. Kako neki? Videla ga ni živa duša, ker jo je bil pobrisal s plenom čez soseskin pašnik in po cesti skozi vasi. Doma so poskrili vse v jamo, ki je bila izkopana v hiši, kakor je običajna pri vsakem kmetu, da se spravlja v njej krompir in drugi poljski sadeži. Noben človek ni opazil, kaj imajo notri, ne, da imajo sploh kaj jame, ker je zakrivala vhod stara prazna skrinja.

Necoga večera je sedelo pri županu v Matenovem na ognjišču lepo število možakov, ki niso mogli strpeti zvečer doma, ampak hodevali raje v vas, kjer se je izvedelo marsikaj. Med njimi je bil tudi Lovrin. Pogovor se je sukal o zadnjih dogodkih.

»Ko bi mi bili pustili saj jedno pleče, da bi imel po letu kaj za kose in malitiče«, toži Lovrin. »In irhaste hlače, tiste, tiste! Čisto nove! Oh...!«

»Saj morebiti še dobiš nazaj«, tolaži ga župan. »Če ne prej, pa pozneje. Sodniji dandanes težko kedo uide.«

»Poslušajte, kaj mi je prišlo nenadoma na misel«, oglasi se stari Belin. »Kaj, ako bi bil to oni Italjan?«

Ysi se začudenja spogledajo.

»Saj bo res ta«, reče po kratkem molku župan.

»In nihče drugi«, sgrmi okoli ograjišča.

»Belin, ta jo se ugame, ta. Komu bi prišlo to na misel?«

»Je-li kaj čudnega? Celo zimo je bival pri Lovrinu. Znano mu je vse. Dovolj, da je laške krvi«, odreže se Belin in strese ponosno pepel iz pipe.

»O tem mora gosposka vedeti. Takoj jutri pojdem v trg«, dé župan. »Hej Lovrin, nikar ne toguj! Še več dobiš, nego si imel.«

V tem se zaslišijo stopinje na pragu, in v vežo stopi orožnik.

Iz okraja Hirske-bistriškega. Ne v Brazilijo! Tužna nam majka Slovenija, ki ne more prehraniti svojih otrok, da so primorani seliti se v daljne tuje dežele ter prodati se v suženjstvo lakomnim, brezvestnim tujcem. To sem si mislil, ko so nam listi kratko poročali, »iz te župnije se je preselilo 200, iz druge 100, iz tretje se misli v kratkem podati 50 ubogih ljudi v Brazilijo.« Stvar je zelo resna in vredna pomisleka! Ali ni nikakega sredstva, da bi se zaprečilo početje hudobnemu, brezvestnemu človeku, ki sedi v Genovi ter od tam nastavlja mreže našemu ubo-

»Ste ga dobili, kaj-ne!« zakliče mu nasproti župan, s katerim sta bila znanca, kajti vselej, kedar je bil v vasi, oglasil se je pri njem.

»Da bi ga sto hudirjev odneslo naravnost v Luciferjevo naročje! Toliko preglavic nam še noben lopov ni delal.«

»Mi pa vemo zanj«, odvrne Belin in se ponosno potolče po prsih.

»Vse mogoče.«

»Daj, Lovrin, daj! Povej, zdaj je čas! A gospod, če se vam poljubi, prisedito malo.«

Orožnik, ves truden od dolge hoje, si ne dá dvakrat reči in Lovrin začne:

»Morda vam je znano, da nimamo v naši vasi domačega tkalca. Jako nam je ustregel neki Italjan, ki je došel pred petimi leti in se ponudil, da boče čez zimo tkati pri nas. Nastanil se je pri meni, ker imam dovolj prostora v hiši. Ljudje so mu nanosili preje, in imel je vedno obilo posla. Saj veste, da ga ni boljsega tkalca od Italjana. Spomladi, proti koncu sušca, se je vrnil domov. To se je ponavljalo potem vsako zimo. Tudi letos je bil tukaj. Komaj je tega dva tedna, odkar je končal svoje delo in odšel. Obljubil je, da se zopet vrne za zimo, in mi je celo naročil, naj skrbim, da se statve ne poškodujejo. Sicer nisem dosedaj ničesar opazil, da bi rad zmikal, a Bog ve njegove misli. Znano mu je pri meni vse. Vedel je za vse kote, vedel tudi, kaj imam shranjenega v hramu. Mogoče, da se je prikradel ono noč s kakimi prijatelji usmoviči pod hransko okno.«

»Tega človeka poznam dobro. Kje je pa prav za prav doma? Pravite, da je Italjan?« začudi se orožnik.

»V Mokalfonah.«

»V Monfalcone ste hoteli reči, ne?«

»Tako nekako se glasi tista vas, da«, poseže vmes župan.

Orožnik zaznamuje vse v svoj zapisnik.

»Znabiti da imamo pravega. A treba je hiteti«. To reksi naglo odide.

Tudi ostali se razidejo domov večerjat. Med potjo sune Belin Lovrina s komolcem in mu pošepče;

»Kaj ne, mi jo pa uganemo! Lahko mi boš še hvaležen.«

Dopisi.

gemu ljudstvu, katero pahne v pogubo in nesrečo, sebe pa s tujo nesrečo bogati?

Kako bo oslabljen mali slovenski narod, ako se stoline Notranjcev umaknejo v nesrečno Brazilijo. Teško so ljudje pričakovali poročil iz Amerike in sedaj imajo že mnogi pisma izseljencev. Žal, da so poročila sploh jako neugodna, zelo žalostna.

Nekateri so pisali, da imajo mnogo kave in toliko pomerand, kolikor je v Kosezah krompirja, o tem, koliko zaslužijo, koliko si prihranjujejo — o tem molčijo.

Drugi bolj pošteno in odkritosrčno razlagajo svoje rpljenje. Neki Vrbičan pravi, da je življenje v Braziliji zalostno in trdo; drugi, Kosezec, je pisal, da Boga prosil, da bi si mogel vsaj toliko zaslužiti, da bi zopet Koseze videl. Prejeli so pismo stariši nekega dekleta iz Velike Bukovice, ki jih svari, naj za pet ran božjih ne hodijo za njo v Brazilijo, ker tamkaj na pol nagi trinogi revne delavce z biči priganjajo na delo.

Premaki župljan poroča domu, da se siromakom tujcem tako slabo godi, da ni mogoče popisati. Le jedenkrat na dan dobijo jesti, in sicer riž in fižol; stradajo, da se Bogu usmili.

Tudi v duhovnem oziru so v Braziliji popolnoma zapuščeni. Moz, trnovski faran, je pisal, da mora vse praznike težko delati. Na Velikega Šmarna praznik se je pa uprl, in ni hotel po nobeni ceni delati in to je bila njegova sreča. Brezvestni gospodar mu je odtrgal po našem denarju 25 gld. in ga spodil iz službe. Oj, da bi ubogi ljudje vedeli, da bodo brez duhovnih milostij, brez verske pomoči živeli in umirali, gotovo ne bi tako nespametno silili v pogubljenje časno in večno. Dolga vožnja po morju; vroče, nezdravo podnebje; mrzličen zrak, slaba voda, slaba hrana, kakoršne niso naši ljudje navajeni, pičel zaslužek, trdosrčni gospodarji, popolna zapuščenost v duhovnem oziru in še marsikaj drugega naj bi vendar naše ljudi ostrašilo, da si izbižejo iz glave nesrečno misel, seliti se v južno Ameriko.

Iz Cirknice, 28. jan. V dopisu iz Cirknice z dne 20. jan. beremo v »Slov. Narodu« odstavček: »Ustanovljenje konsumnih društev po kmetih je nam trgovcem, ki itak visoke davke plačujemo, velika odmika, in če se to nadalje širi, primoran bo ta in oni trgovec svojo trgovino opustiti. In kaj poreče potem država? Velik del vseh prihodkov dobiva država ravno od trgovcev, in če ti svoje patente umaknejo ali vrnejo, primorana bo ista kolikor toliko kmetom s samim davke povisati, če hoče uspevati. To pa zapeljanim in zaslepljenim kmetom nikakor noče v glavo.« Pisalec teh vrstic gotovo ni tako neumen, da bi verjel, kar je zapisal. Dá, res je, trgovci plačujejo visoke davke, toda s čegavim denarjem? Ali ne s denarjem svojih konsumentov? Torej čegav je isti denar, ki ga pobereš davkarja in daceš pri trgovcih in gostilničarjih? Ali ni denar konsumentov in to v Cirknici konsumentov-kmetov? Zato kmetje ne verjamejo, če jim pripovedujete, da plačujete visoke davke, saj vendar vidijo, da plačujete s njihovim denarjem; s tujo roko je pa lahko gade loviti. In kolika skrb je vam za državo, da bi se ji slabo ne godilo, če nekateri mali trgovci patente vrnejo. O, ne bojte se! Država si bo že znala poiskati dovolj dohodkov, če je tisoč malih trgovcev več ali manj. In če bi naposled res moral kmet nekoliko več davka plačati, kakor ga direktno plačuje sedaj? Mari bo zato res kaj več plačal, kakor sedaj? Sedaj dosti plača, pa dostikrat ne vé, koliko, in naposled še reči ne sme, potem bo pa vsaj vedel, koliko ga plača, in bo smel tudi povedati. Tisto govorjenje o plačevanju davka od strani malih trgovcev je samo slepenje se nerazsodnega ljudstva, katero ne

vé, da s tem, ker pije vino, žganje, pivo, kavo itd., in daje trgovcu dobiček, tudi tisti denar daje, s katerim trgovec davke plačuje. — Ako bi bilo res, kar kvasijo naši liberalci, da se bodo namreč kmetom davki zvišali v sled našega konsumnega društva, zakaj se vendar že niso pritožili, ko je n. pr. na Dunaji vladi pred očmi konsumno društvo, ki ima do 4 milijone prometa na leto. V Ljubljani tudi posluje že nekaj let uradniksko konsumno društvo, pri katerem je več uradnikov, učiteljev, če se ne motimo, tudi g. o. kr. okr. glavar; torej samo če si kmetje hočejo pomagati, le takrat se bodo zvišali davki? Vemo dobro, zakaj slepite ljudstvo s tako budalostjo. Vzrok je le timo ta, ker se vam je začel mošnjček nekoliko prazniti in ste v strahu, da se vam še bolj ne skrči, ako se ljudstvo še tesneje združi v skupno zadrugo ter vam obrne hrbet. Pisite, karkoli hočete, a jednega utajiti ne morete, da za ljudstvo ste bore malo storili, pač pa od njega obogateli, kar priča vaše lepo imetje, ki so vam ga nanosili kmetje in siromaki. Čim bolj bote lagali in se zaganjali v konsumno društvo, toliko bolje za nas. S podvojenimi močmi bomo delali v blagor ljudstva in pokazali, da so vam odklenkali tisti časi, ko ste delali, kar ste hoteli. Zapomnite si, da naša doba ni doba ločitve, ampak združenja. Pa čemu govorim slepcem o barvah? Vi še vedno tičite v liberalizmu. Bodite prepričani, da mu več ne pomorete na noge:

»Krščansko ljudstvo valaja,

Roke si skup podaja,

Nikdar se ne omaja!

Iz Mokronoga. Dragi Domoljub! Izpod podnožja Zalostne Gore menda se nisi dobil veliko novic! Vesela novica ti bodi, da smo s božjo pomočjo osnovali »Katoliško obrtniško društvo v Mokronogu«. Bilo je nekaj zaprek, pa Bog je pomagal, in šlo je. Prvi korak, hvala Bogu, je storjen. V nedeljo, 24. t. m., smo se drugič zbrali. Vpisali so se do malega vsi navzoči — 40 obrtnikov, deloma mojstrov, deloma pomočnikov. Načelstvo je sestavljeno tako-le: Predsednik Janez Virant, župnik; podpredsednik Janez Povše, strojarski mojster; tajnik Jože Jerše, kaplan; blagajnik: Jože Gorup, gostilničar. Odborniki: Peter Jerič, čevljarški mojster; Štefan Kumer, mizarški mojster; Janez Smrekar, čevljarški mojster; Ježef Švigelj, urar. — Pri obeh posvetovanjih je sejal rudeče seme blažene socijalne demokracije neki »čevljar — socijaldemokrat«. Bere »Delavca«, in veruje v rudeča socijalna nebesa na zemlji. Po navodilu »Delavčevem« bi rad razdelil svoja kopita in jih zamenjal s tisočaki kapitalistov. Tako neki zahteva pravičnost — katera? veš ti? — morda judovska. Pravi, da je ves vnet za pravičnost in resnico, katera naj bi ga rešila smole in trinožnega stolička, in ga v prihodnji socijalno demokratični državi napravila za voditelja, morda celo nadzornika. Jezik ima dober in govori kmetom o socijalnih nebesih, kakor »strgan dohtar«. Tako je nekdo pravil. Zadašč jo je pa naletel. Ko jih je slišal, kakor se spodobi, zagrmelo mu je iz 40 grl: »Ven z njimi!« Moz je postal bled, pogledal po vratih, ter šel. Tako je prav. Ljudje so pa navihani. Po nesreči temu možu po domače pravijo »Ma-

dek; zato so rekli: »Mačels« je smetano polizal, zato je moral rati. Zaradeče same pri nas ni tal. To pa, vna katoliške obrtniške družbe, živi, rasti, krépi se, in varuj te žalostna mati! Bogja! obod se ob žalosti! —

18. št. Mda pri Zatičini. Pred tremi leti osnovala se je pri nas »Kmetijsko bralno društvo«. Začetkom vpisalo se je precej udov; toda število se je vsako krčilo — in sledajče je služilo to društvo samo nekaterim, ki so vse prej kakor kmetje. Da bi se društvo v resnici začelo razvijati ter delovalo v duševni in telesni prospah kmečkoga ljudstva, ker to je prvotni namen, hotelo se je letes nad trideset udov — in to pravih kmetov — vpisati v bralno društvo. Teda glej jo skrbni odbori za prospah društva! V strahu, da bi se bralno društvo izbralo drug odbor — tedaj iz same gospodstva željivosti, oziroma iz strahu, da bi se ne izbachil »Slov. Narod« z »Rodoljubom« vred — odklonil je imenovani odbor vse ude brez malečka. Kje naj se torej ljudstvo izobražuje? Je li res bralno društvo ustanovljeno jedino le za naše »omikance«, ki so skoraj popolnoma osamljeni v društvu; kajti vseh domačih udov — včetrši »omikance« — društvo nima nad 12. Čemu potem ime »Kmetijsko bralno društvo«? Bi li ne prijalo bolj: »Gospodsko bralno društvo«? Toda možje se zavedajo svoje poštenosti — in ker jih je odbor »Kmetijskega bralnega društva« tako neoklano odlovil, zato so dali temu činu vraden odgovor. Zahtevali so, da se osnuje novo društvo, h kateremu bo tudi priprosti kmet imel pristop; in res, precej po odklonitvi od strani odbora »Kmetijskega bralnega društva« se je izvolil osnovni odbor. Upati je, da bo novo »Slov. katol. izobraževalno društvo« krepko vspevalo na kmetijski podlagi. V tem upanju nas potrjuje število priglasih udov — namreč precej pri osnovnem zboru 40 54. Bog blagoslovljaj društvo v korist priprostemu ljudstvu! — Hramilnica in posojilnica lepo napreduje; prometa je v teku štirih mesecev do 25 tisoč gld., kar je veliko, ako se pomisli, da je najvišja svota, ki se izposodi, 200 gld., in vse to samo na osebni kredit s poročvom.

19. št. Škocjan. Na dopis vresničljubnem »Rodoljubu«, v katerem se gosp. šupnik škocijanski na tak načun in nevaran način gdi in obsekuje, obični zastop izjavlja, da g. šupnik nikdar enega krajarja v svojo krepko škroplnico ni prejel, torej tudi nobenega zneska šteti ne more. Ako je pa dopisnik tako razsvetljen, da vidi, kje se aléssar ni mu je, na razpolago 100 krp v darilo, če dokaze, koliko in kake zneske je škocijanski g. šupnik v ta namen kdaj prejel, drugače izjavimo, da je brezvestno lagal in obrekoval. — 20. št. Slov. Očistnik izias top v škocija nu, 18. januarja 1897. —

Matija Povše, župan, Jože Simončič, Anton Zaman, Anton Činkole, Anton Mengole, Janez Tomasič, Janez Selak, Jožef Marjetič, Martin Matko, Ivan Škusek, Anton Bojane, Janez Mrgele, Jože Kopina, Jože Jamančič.

21. št. Trst. 20. jan. Najprinese »Domoljub« nekaj zanimivih podatkov od našega starodavnega svetišča — gléde preteklega leta. Povzame knjige nam sporočajo o

velikanskem številu romarjev na Trst v preteklih stoletjih — bilo je včasih do 100.000 obhajil na leto. To število se je zelo znižalo v sedemdesetletju. — Pred petimi leti obhajala se je tukaj šestdesetletnica prenosa sv. hišice na Trst in od tega časa opaža se, da se je duh pobožnosti in zanimanja za to glavno svetišče Marijino na slovenskih tleh še precej pomnožilo. Do omenjene slavnosti doseglo je letno število obhajanih komaj 18.000. V preteklem letu pa je narasel broj še na 81.000. Razne donesene slike pričajo tudi o zadobljenih milostih. Lansko leto je maševalo obilo tujih duhovnikov — enkrat tudi sam presviti biskup senjsko-modruški; bile so tudi štiri nove maše. Med romarji bilo je pretežno leto nekaj različnosti.

Slovinci zlasti »Notranjci« dojdejo v obilnem številu za »mali Smaren«, posebno pa za kvaterno nedeljo, septembra meseca, za to je na »mali Smaren« opa, in na kvaterno nedeljo dve slovenski pridigi; ker, ako je le vreme, tudi o »vseh svetih« še precej Slovencev dojde; uvela se je tudi že tedaj naša slovenska pridiga. Že nekaj let dohajal je po navadi »rožankransko nedeljo« poseben vlak s slovenskimi romarji iz Ljubljane, kateri so lepo prepevajoč šli s procesije skozi mesto do svetišča — lansko leto jih pa ni bilo; kakor čujemo, ni jim imel kdo posebnega vlaka prirediti.

Kako bo zanjprej, ne vem, vendar bi zlasti naš narod na ta sveti kraj, tako od Marije odličen, posabiti ne smel — ker nam je Marija naša slovenska tla tako blagoslovila, dolžni smo jo res častiti s resnično udanostjo, s pogostim obiskovanjem in gorečnostjo v sv. veri — in tako bi se mogli nadejati, da ostane to svetišče vedno naša zemlja. — Dal Bog in Marija, da zagledamo na slavnem Trstu kmalo tudi prenovljeno cerkev, da bude priprava še obilniše število romarjev sprejeti. Pohešnim strokom Marije pa priporočamo to v molitev in blagoslov podpera.

22. št. Trnovski na Notranjem. Libelno gospodarstvo, Ob letošnjem proračunu za l. 1897 občina Trnovo na Notranjem smo javedeli, da je občina Trnovo za 400 gold. okodovana. To škodo je povzročil hudičupan Urbančič. Pred par leti prišel je namreč ta silni mož pravdo s nekim trnovskim posestnikom, ki ni dovolil vrniti ceste nad svojo hišo, ker mu je vlad zasipa voda silila v stanovanje. A vsi ugovori simonkov Urbančiča ni brigal in vsi pametni razlogi niso pomagali. Urbančič je posestniku hito zasul in prišlo se je pravda. Prihajala je komisija za komisijo tako dolgo, da so Urbančiču dopovedali, da z glavo skozi vid ne gre. Pravdo je izveden Urbančič izgubil z dostankom, da vse pravne stroške plača. Pa kaj, da si je on glavo razbil ob svojem — trgela je občina, ki bo globro pomnila nespartet nekdanjega svojega župana. 400 gld. je šlo iz občinske blagajne in ne bo jih nikdar več. — Gospodje ognovalec tukajšnje mlekerske zadruga se dolgo kličejo kmete v svojo zadrugo ali zadrgo; in ta prebiti kmet jim neče pa limanica sest. Kako bi jim tudi varjel, saj so ravno ti možje pred par leti še najbujne gromali zoper vzivanje občinskih pašnikov. In res so se pašniki

zatele. Toda Bog vam daj srečo na vašem podjetji, saj ste dolgo tultali in muhtrovali. Č. bote ljudstvu kaj pomagali in rešili samim sebi, vas bom pa pohvalili. Torej le preskrbite ljudem paše, pa bote mōzli in virni. Iz Goronje savinjske doline nam piše prijatelji, kako zelo ondi nekateri mladeniči nemškutarijo ter se zlasti po gostilnah postavljajo, ako znajo par pokvečenih nem-

skih besedi. Ob koncu samovoljnega dopisa beremo: »Slovenski mladeniči! ne napravljajte denarja po gostilnah, varujte se pjančevanja! Vpisite se v družbo sv. Mohorja, naročite katoliške slovenske časnike, podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda! To vam boče v dušno in telesno zdravje, narodu pa v korist.«

Razgled po Slovenskem.

Državnozbornske volitve po Slovenskih deželah. Na Kranjskem: peta kurija voli 10. marca, kmetijske občine 15., mesta 18., veliki posestniki 20. marca. — Na Stajerskem: peta kurija 12. marca, kmetijske občine 17., mesta 20., trgovinske zbornice 22., veliki posestniki 23. marca. — Na Koroškem: peta kurija 9. marca, kmetijske občine 15., trgovska zbornica 18., mesta 17., veliki posestniki 20. — Na Goriskem in v Istri: peta kurija 10. marca, kmetijske občine 16., mesta 18., trgovinske zbornice 20., veliki posestniki 22. marca.

Iz ljubljanske škofije. Na župnijo Leskovec nad Loko je bil vmesčen č. g. Ant. Pfajfar, na župnijo Koprivnik pa č. g. Anton Payer. Premesčen je č. gospod kapelan Francisek Pavlič iz Šmartnega pri Luti kot kapelan v Kfarj.

V frančiškanski cerkvi v Ljubljani je obhajal dne 24. jan. novo maso č. gosp. P. Anzelm Kevič, bogo-slovec-frančiškan IV. l. iz dalmatinske provincije. — Ob jednem je praznoval ta dan 80. letnico pred. gosp. P. Evstahja Ozimka, exprovincijal, pater provincijal itd., ki je ob 50. uru zjutraj čvstó in mladeniško živahno pel slovesno sv. maso. Mnogostevilno dosle brzojavke in čestitke so dokaz, kako čislajo in ljubijo povsod ljubeznjivega očeta.

† Podmaršal Hegedüs je dne 24. jan. nenadoma umrl zadet od kapi. Truplo so 27. jan. prepeljali v Schwehat blizu Dunaja, kjer počiva mati pokojnikova. Spreveda na južni kolodvor se je vdeležila vsa odlična gospoda ljubljanskega mesta.

V bolalnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem Mestu je bile minolo leto skupaj 677 bolnikov; od teh je bilo ozdravljenih 466, zboljsanih 133, neozdravljenih 13, umrlo jih je 32, v oskrbovanju ostalo 33. Torej je bilo ozdravljenih 68-83%, največ jih je umrlo vsled jetike. Vsota oskrbovalnih dni vseh bolnikov znaša 11.661, na vsacega bolnika pride povprek 17-22 dni, povprek se je oskrbovalo vsak dan 31-86 bolnikov, zob se je indMo 1868: Po rojstvu je bilo 538 Kranjčev, 39 Hrvatov, 17 Stajercov, 16 Primercev, 16 Italijanov, 4 Korošci, 4 Ogrji itd. Operacij se je izvršilo 177; ozdrav-ljenih je bilo od operiranih bolnikov 148, zboljsanih 11, 1 je umrl, 1 neozdravljen, 16 jih je ostalo. — Mi toplo priporočamo ta prekristni zavod za Dolnjsko

Iz Loškega potoka 22. jana. Nisi dosti po kateri moramo voziti iz parne žage, je v tako žalostnem stanju,

da ne morem popisati. Ubogi vozniki in živina! Res, da je vsaki dan nekaj delavcev na cesti, toda ti se bolj sprehajajo kot delajo. Želeti bi bilo, da se vodstvo parne žage bolj briga za popravilo kot do sedaj. (Sedaj sta mráz in sneg priskočila vodstvu na pomoč in upamo da vozite po gladki poti. Op. ured.). — Govorilo se je, da dobimo pevske društvo. Volil se je tudi že načelni odbor, sedaj pa je, kakor pri nas navadno, vse zopet zaspalo. Manjka nam zavednih za blago ljudstva vnetih mož.

Z Brda 19. jan. Potres se je zopet oglasil. V nedeljo 17. m. m. zvečer male pred pol deseto uro se je zaslislalo najprej bobnenje, potem je zašumelo, kakor vihar med drevjem, in se precej potreslo, da je skripalo zidovje in hišna oprava, ter se stresla okna in vrata. Tudi 10. m. m. zjutraj malo pred pol šesto uro se je čulo bobnenje in se zemlja rahlo razibala.

Povezil je dne 17. m. m. železniški vlak v Radečah delavca Jakoba Erlacha; zlomil mu je roko na desni rami.

Iz Koroške Bele. Zmrznil je na Javorniku v noči od 24. na 25. jan. v Zg. Gorijah st. 13. okr. radovlj. rojeni in v isto občino pristojni 66-letni samoh. Janez Hrbjar, bivši kovač na Javorniku, a sedaj se je pre-življal s prosjačenjem.

Iz lavantinske škofije. Č. g. Jak. Kolednik, župnik na Hajdinji, je stopil v stalni pokoj. — Župnija sv. Lorenca na Bizeljskem je dobil č. g. Jan. Pavle, kapelan v Pišecah, in je bil dne 28. januarja inštaliran. — Na Remšniku je umrl v pokojani duhovnik, č. g. Valentin Kranjc. Naj v miru počiva! — Č. g. Jak. Kranjc, provizor v Zibiki, pride za kaplana na Vransko, č. g. Jakob Činglak, provizor v Loki, za kaplana provizorja k. Sve-temu Lorencu na Dravskem polju. Č. g. Franc Pečnik, kaplan v Braslovčah, je postal provizor v Podgorju v Slovenjem Gradcu. Premesčeni pa so naslednji č. gg. ka-plan): Anton Vetrnik iz Trbovelj v Braslovče, Matej Meznarič iz Jarenine v Trbovlje, Franc Gomilšek iz Šmartna pri Veliki v Varnosti in Jakob Fink iz Vitanja v Pišee.

Socijalni demokratske šolske doline so imeli v ne-deljo, dne 17. januarja pri g. Raku v Velenju ljudski shod, ki ga je sklical Franc Ropaš iz Celja, kateri je tudi govoril o prihodnji državnozbornski volitvi, o delavski stranki in o socijalni demokraciji in grdo napadla našo narodnost, vero in duhovščino. Odgovarjal mu je in po-

jasnjeval načela socijalnih demokratov in katoliških delavcev šmartinski gospod kaplan. — Svoj volilni oklic so socijalni demokrati tudi v šaleški dolini v mnogih izstisnih raztrosili. Pa kdor ga je dobil, ga je raztrgal. Saj pa te surove zlobudre ni skorej mogoče umeti.

Deželni zbor kranjski je imel 26. jan. drugo sejo, v kateri je poslanec grof Barbo priporočal napravo dež. skladišča v Ljubljani, katero naj bi posredovalo in povzdignilo kupčijo z deželnimi pridelki, zlasti z vinom. Izmed avstrijskih deželá imajo do sedaj samo Tirolska enako skladišče v Inomostu, katero se vrlo dobro ponáša. Zbornica je ta predlog soglasno sprejela, ter ga izročila upravnemu odseku v natančno pretresanje. — III. seja je bila dné 30. jan., v kateri je posl. dr. Žitnik poročal o raznih deželnih zakladih in dobrotelnih zavodih.

V deželnem zboru štajerskem so Nemci že dobro udrihali po Slovencih. Posl. Walz je zlasti očital deželnemu glavarju Warmbrandu, da se je s Slovenci pobotal in jim mnogo dovolil, ker so zopet prišli v deželni zbor. Da bi bilo to le res! Izvolil se je posebni vinograjski odesk, v katerem bodo Slovenci imeli treje zastopnikov.

Koroški deželni zbor je imel 26. jan. prvo sejo. Slovenski poslanec Grafenauer je predlagal, naj se deželnozborški zapisniki izdajajo tudi v slovenskem jeziku. Ta predlog je spravil vse Nemce po koncu, da so mu strastno ugovarjali. Glasovali so zanj le trije slovenski poslanci; nemškega konservativa Hubra, kateri je le s pomočjo Slovencev prišel v zbornico — je občila kurja polt, da je pred glasovanjem popihlal iz zbornice.

Umrli je dné 25. januarja večletni podpredsednik kranjske kmetijske družbe g. Fr. Seunig, star 61 let. Pokojnik je bil dobro znan po vsi deželi, ker je bil skozi dolgo vrsto let član komisije za premovanje. N. v m. p.

Iz Sodraščice se nam piše: Tukajšni občinski odbor je v svoji zadnji seji dné 23. jan. imenoval častnim občanom č. g. Josipa Voglarja, župnika v Sodrašici, zaradi obilnih zaslug, katerih si je imenovali gospod v teku mnogih let v obilni méri pridobil za občino Sodraščico.

V Konjicah je dné 23. jan. umrl g. Fr. Bindlechner mlinar in posestnik v 76 letu svoje dóbe. Pokojnik je bil velik prijatelj Slovencev in ustanovitelj mariborske posojilnice. N. v m. p.

Iz celovške škofije. Zlato mašo bo letos daroval samo jeden duhovnik celovške škofije, č. g. J. Ubelacker,

župnik v Obermühlbachu. — Petindvajsetletnico mašništva praznujejo čast. gg.: H. Angerer, H. Binder, A. Frank, H. Krainer, Jos. Pogačnik, P. Raith, Valentin Šumah, L. Versek, Mat. Vedenik. — Župnijo Zihpolje je dobil veleč. g. Jan. N. Sirnik, župnik v Bistogradu. Župnijo Kotlje pa tamošnji provizor č. gosp. Francisek Stingl. — Premesčen je č. g. kapelan J. Ortner iz Stale v Volsberg.

Iz Št. Vida na Koroškem. V bolnišnici usmiljenih bratov se je lansko leto oskrbovalo 1306 bolnikov. Od teh jih je odšlo 929 ozdravljenih, 226 poboljšanih, 40 bolnikov je odšlo neozdravljenih, koncem leta jih je ostalo v bolnišnici 45. Umrlo je 66 bolnikov. Vsi bolniki so se oskrbovali vkup skozi 23.873 dnij. Vsak bolnik povprek po 17.51 dnij. Vsak dan v letu je bilo v bolnišnici po 62.49 bolnikov. Po veroizpovedanju je prišlo iskat zdravja in pomoči 1296 katoličanov in 10 protestantov. Prišli so iz raznih (21) dežel. S Koroškega jih je bilo 1063, s Kranjskega 59, s Štajerskega 38, z Laškega 16, s Primorskega 16, z Ogerskega 11 itd. Številke kažejo, koliko trpečih bolnikov je našlo v bolnišnici usmiljenih bratov pomoči in zdravja.

Iz Goriškega. Smrtna kosa je ugrabila lani goriške nadškofiji 11 duhovnikov. — Dekliško šolo pri uršulinkah so zaprli radi nalezljive bolezni med učenkami. — Občina Trnovo pri Kobaridu imenovala je častnim članom grofa Marenzija, okr. glavarja v Tolminu. — V Biljah pri Gorici se otvori nov poštni urad. — Novo sodnijsko poslopje v Kobaridu prično sidati letošnjo pomlad. Stalo bode sredi trga. — Cerkev na Drezenci je ukazalo glavarstvo zapreti, ker je nevarno, da se obok udere. Podprli so jo in je sedaj zopet odprta.

Iz goriške nadškofije. V Goriški nadškofiji je izpraznjenih 7 župnij, 4 kuracije, 4 vikarijati, manjka 7 benificijatov in 61 duhovnih pomočnikov. Zalostno!

Lahoni v Trstu. Pred kratkim bili so v Trstu obsojeni Alfred Rasovich, Mavro Gino in Ivan Menesini v pet- oziroma štiri- in tritedenski zapor. Ti trije junaki, samo mladi fantje, so bili nekega mešetarja pretepli, ker je zvišgal neko avstrijsko domoljubno pesem. Ta dogodek zopet dokazuje, kakšne razmere da vladajo v Trstu. Ondu človek se avstrijskega domoljubja pokazati ne sme, če noče svojega zdravja ali celo življenja postaviti v nevarnost.

Raznoterosti.

(Vabilo k družbi sv. Mohorja.) Zopet smo v mesecu februarju, ko je treba ponoviti naročbo na družbo sv. Mohorja. Zato bralcem „Domoljubovim“ prav tople priporočamo, da o pravem času izročé naročnino gg. prejemnikom. Če jih je pa kaj, ki še niso Mohorjani, pristopijo naj k družbi sedaj. Saj je znano, koliko lepega in koristnega berila družba sv. Mohorja ponuja vsako leto svojim udom za boren goldinar. Nobene družine bi ne smelo

biti po Slovenskem, ki ne bi brala bukev sv. Mohorja. Resni časi so, veliko slabega se piše, veliko slabega se bere. Komur je mar, da ostanemo Slovenci zvesti veri svojih pradedov, podpirati mora z vsoljubeznijo in v nemo dobre knjige in priporočati jih svojim znancem, kadarkoli prilika nanese. Zatorej Slovenci, oklenimo se družbe sv. Mohorja! (Smrt brezbožniške.) »Prostomisljakovi«, katerim ni mar ne za Boga ne za cerkev, je dandanes dosti.

Takega je imel tudi neki župnik v svoji župniji, kje, ne povemo. Mož je napravil s svojim očitnim pohujšanjem mnogo bridkih ur duhovnemu pastirju. Neki dan se je ponašal v gostilni s svojo modrostjo in izjavil v pričo vseh: »Kadar umrjem, ne potrebujem nobenega f... Bog mu izpolni željo. Drugi dan je zopet na poti v gostilno. Tema je, in možu prihaja slabo. Kmalu se zgrudi in zavpije na pomoč. Sosedje prihitijo in ga prinesejo v krčmo. Brzo pokličejo zdravnika in duhovna; ali med tem — je že nesrečno izdihnil.

(Človeška kuga.) Zadnji »Domoljub« je poročal, kako grozovito gospodari ta morilka po Indiji. Ker je nevarno, da se zanese tudi v naše kraje, začele so države resno premišljevati, kako bi se ji pot zastavila v Evropo. — Zdravniki po raznih mestih preiskujejo naravo in domovino te bolezni. Dandanes ima kuga svojo domovino le v Aziji, do leta 1850. prekoračila pa je tudi večkrat meje Afrike in Evrope. Po zraku se kuga ne naleze, ne smeni se pa niti za mraz niti za vročino, kajti mori po leti in po zimi. Začne se navadno pri živalih, podgane najbolj pobira, potem se prime drugih živali — tudi golobov, in slednjič človeka. Kal bolezni je kužni bacil ali neka gobica, katera se po trupu sila hitro razširja in pravičnejša smrt. Nekaj časa človek niti ne čuti, da je bolan; kadar se mu pa začnejo delati oteklina, navadno umrje v malo urah. — V Aziji sedaj mori najbolj domačine, pravijo, da radi tega, ker imajo umazana, zaduhla in mala stanovanja. Evropejci, ki tam stanujejo, so sedaj enkrat že dokaj varni pred njo. — Naleze se kuga z dotikanjem bolnika, to je dokazano, kajti zgodi se, da izmrjejo cele družine. — V naše kraje bi se bolezen najlažje zanesla preko Trsta, kamor pride parobrod iz Bombaja v 15 dneh.

Listaica uredništva:

Mnogotere gg. dopisnike prosimo potrpljenja, ker nismo mogli v te številke sprejeti zelo zanimivih pispov. Vse pride na vrsto. Naj tudi v prihodnje ostanejo zvesti poročevalci »Domoljubovi«. Želimo si pa kolikor mogoče kratkih in točnih poročil, kajti »Domoljubovi« prostori so tesni in treba je večkrat »striči«, da je list za vse bralce, izmed katerih vsak ravno iz domačega kraja rad kaj novega bere, zanimiv.

Prihodnja številka »DOMOLJUBA« izide dne 18. februarja 1897 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 23. januarja:	65,	24,	55,	56	75.
Grudec, 23. januarja:	83,	65,	14,	75	8
Ljubljana, 30. januarja:	40	48	17,	59	45.
Trst, 30. januarja:	19,	17,	5,	39	18,

V najem se daje

posestvo v Zirovnici

pri Grahovem, obstoječe iz zemljišča, prodajalnice, gostilne, trafike in gospodarskih poslopij.

Pojasnila daje Janez Sežun, posestnik v Danah, pošta Stari Trg pri Ložu. 146 (1)

~~~~~

Učenca

sprejme v svojo trgovino Ivan Murnik-a nasl.

Fran Šubelj

v Kamniku. 143 3-1

~~~~~

Tržne cene v Ljubljani.

30. januarja.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st.	8 40	Špeh, povejen, kgr.	66
Rež,	6 30	Surovo maslo,	75
Ječmen,	5 50	Jajce, jedno	25
Oves,	6 20	Mleko, liter	10
Ajda,	7	Goveje meso kgr.	64
Proso,	7	Telečje	58
Koruz,	5	Svinjsko	56
Krompir,	2 20	Kostrunovo	40
Leča hktl.	11	Pišanec	50
Grah,	12	Golob	18
Fizol,	10	Seno, 100 kgr.	2 70
Maalo kgr.	90	Slama,	2 40
Mast,	76	Drva trda, 4 kub. mtr.	7 20
Špeh, svež	62	» mehka	5

V svrhu varnosti občinstva pred ničvrednimi ponarejenji nosim od sedaj nadalje tole oblastveno registrirano varstveno znamko.

Jedino pravi

Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri »angelju varhu« in tovarne farmaceutičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pragrađi pri Rogatec-Slatini.

Prekušen in poln od zdravstvenih oblastev.

Najstareje, najpristnejše, najresnejše in najceneje ljudsko domače zdravilo, ki uteši prane in plućne bolezni. Nd. ter je vsa prava notranje

in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja trdka Adolf Thierry, lekarna pri »angelju varhu«. Vsak balsam, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim ceneje tem nič vredneje ponaredbi. Pazi naj se toraj vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalci in posnemevalci svojega jedine pravega balzama, kakor tudi prekupci nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balzamev, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znakih. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na angelja varha lekarno A. Thierryja v Pragrađi pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšno zeleno varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar

139 20-2 v Pragrađi pri Rogatec-Slatini. 19 20-4

Velika 50 krajcarska loterija v Inomostu.

22 10 Glavni dobitnik

75.000 kron v gotovini
+ 20% odbitkom.

Srečke à 50 kr. priporoča J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

Žrebanje
nopraklicno 20. febr.

(134) 2) 1023

Lekarna pri Mariji Pomagaj v Ljubljani.

Novo urejena 141 (2)

lekarna „pri Mariji Pomagaj“

M. Leusteka, Resljeva cesta št. 1
poleg mesarskega mosta v Ljubljani
priporoča gospodarjem in kmeto alcem - žitno-
rejemcem

izvrstni redilni prah za živino

konje, govedo in prašiče

jeden zavojček z rab. navodem 80 kr., dvakrat toliko 80 kr.

Velika zaloga vseh preizkušenih, izborno delujočih do-
mačih zdravil, katera se po časnikih in cen. jih priporočajo
kot izvrstna sredstva proti raznim boleznim. — Razpošilja
se vsak dan dvakrat s pošto.

Resljeva cesta št. 1 poleg mesarskega mosta.

Liniment. Capsici compos.

144 1 iz lekarnе Richter-jeve v Pragi

priznana izvrstno bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gid. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 46 25-4

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z
znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

4 zlate, 18 srebrnih kolajn, 30 častnih in priznanih diplom.

Kwizde korneuburški redilni prašek.

Živitnozdr. diet. sredstvo za konje,
govedo in ovce.

Rabi se že tekom 43 let, po največ blevih,
ako žival ne more jesti, ali se prebavlja, v zvezi-
danje mleka in da daje živina več mleka.

Cena: akatlj. 70 kr., pol akatlj. 35 kr.

Pristen je le, ako ima poleg natisnjeno
varstveno znamko. Dobiva se v vseh le-
karnah in drogerijah.

Glavna zaloga:

Franc Iv. Kwizda

c. in k. avstr.-ogerski in rumunski
117 dvorni zalagatelj 8-9

okrož. ni. ekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Velika izbora lepih, porabnih daril za Božič in novo leto!

● Najboljše ure po najnižji ceni ●

in
veržice, uhane, prstane itd.
ima v zalogi

Fr. Čuden, urar v Ljubljani
na Mestnem trgu
nasproti rotovžu

Popravila izvršuje kar možno natančno
pod jamstvom.

Zaloga in popraviljanje koles za vozarenje
(biciklov) po nizki ceni. 101 8

R. Miklauc

v Ljubljani

v baraki za knezoškofijsko palačo

(za vodó)

priporoča osobito zaročencem svojo novourejeno
zalogo stknjenega in blaga za obleke, svilnate
rate, cvilih, namizne prte, servijete, brisače,
belo in neobeljeno kotenino

po najnižji ceni

ter se nadeja obilnega nakupovanja.

138 (3-2)

Pristno žlahtno

kanarčke

žergoltece

lastne reje razpošilja
po pošti in sicer
samce po 5-10 kron.
samice po 1-2 krene

Val. Kobav

127 4 v Škofji Loki.

100 do 300 gld.

na mesec lahko postano
zaslužni sieherai ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščena
državna pisma in srečka.

Ponudbe pod naslovom:
„leichter Verdienst“ Rudolff
Masse, Danks. (747 10-6)

135 4 3/4 klg. kave 10-2

poštne prosto proti povzetji, ali
če se denar naprej pošlje, za jam-
čeno najboljše blago.

Arik moka, biserat . . . gld. 5-20
Santos, fini . . . 5-40
Kuba, zelen, posebno fini . . . 5-88
Cajen, modrozelen, p. f. . . 6-80
Zlati java, rumekast, p. f. . . 6-80
Biserka kava, zelo fina . . . 6-90
Arah moka, fl. blagodišč . . . 7-75
Cenik in carinski tarif zastoj.
Ettlinger & Co., Hamburg.

R. Pserhofer a

„lekarna pri zlatem državnem jabolku“

na Dunaju, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhoferjeve

odvajalne kroglice preje krištalne kroglice imenovane, se starošano, lahke odvajajoče od mnogih zdravnikov priporočeno domače zdravilno sredstvo. — Te kroglice so iste, katere so vse več desetletij dobro znane pod imenom J. Pserhoferjeve krištalne kroglice. Pristne izdelujejo se edino le v lekarni pri zlatem državnem jabolku na Dunaju I., Singerstrasse 15.

Cena tem kroglicam: 1 kroglica 15 kroglic 21 kr., 1 zavoje 6 kroglicam 1 gld. 1-6. Ako se svota vsaj prej pošlje valja s poštno vred: 1 zavoje kroglic 1-6, 2 zavoje gld. 2-30, 3 zavoje gld. 3-85, 4 zavoje gld. 4-40, 5 zavojev gld. 5-20, 10 zavojev gld. 8-20. (Manj od zavoja se ne pošlje.)

Zahtevajo naj se izrecno „J. Pserhoferjeve odvajalne kroglice“

ter naj se pazi, da ima vsaka kroglica na pokrovi rdeče tiskano ime J. Pserhofer, kateršno je tudi na navodilu za uporabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferjev
1 lonček 40 kr., franko poslan 65 kr.

Trpotčev sok, steklenica 50 kr.

Balzam za gušo, steklenica 40 kr.
franko posl. 65 kr.

Stollovi kola - preparati

izvrstno krepčujoči želodec in živce. Liter kola-vina ali izlečka 3 gld., pol litra 1 gld. 60 kr., četrt litra 85 kr.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Steudela, lonček 50 kr., franko poslan 75 kr.

Razum tukaj omenjenih izdelkov ima se vse v avstrijskih časopisih naznanjena tu in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbe. **Posiljajte po pošti.** Zvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštne nakaznici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljavanju s povzetjem. 100 (6-5)

Grenka želodčna tinktura

(preje življenjska esenca ali Prške kroglice.)
Lahkotno odvajajoče sredstvo, oživlja in krepča želodec; ter pospešuje prebavljanje. Stekl. 22 kr., dvanajst stekl. gld. 2-—

Balzam za rane stekl. 50 kr.

Tannoch n n-pomada J. Pserhoferjeve, najboljšo sredstvo za rast las, lonček 2 gld.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulricha, domače sredstvo proti slabemu prebavljanju. Zavoj gld. 1-—

Agentje,

obiskujoči privatnike, se sprejmo proti visoki proviziji za razpečavanje posebnovrstnih lesenih zagrnjal in polken, za šestkrat odlikovanih. Ponudbe z referencijami na G. Klemm, Braunau tovarnar in B. Hahnemann (1878.) Največji zavod za tako blago 142 1

Dva učenca

krepka, zdrava, stara 13 do 15 let vzprejajo takej

Franc Vizjan,

sedelaki mojster v Ljubljani
141 1 Rimska cesta 11.

Najboljši

živinski prašek

je Barthelovo krmilno apno, kojepreprečuje ližavost in glodanje lesnja, smehčelost kostij, shujšanje, pospešuje prebavljanje, povzroča, da ima žival več mleka, pomnoži delavne moč, da trdno zdrave meso itd.

Za vsake živali nepogrešljiv. — Opis se pošlje na željo zastoj. 5 kg. za poskušnjo gld. 1. — oz. Dunaja. 114 (6-3)

A. Barthel in dr.

Dunaj X., Keplerstrasse št. 20.

Ta domača zdravila dobijo se najceneje po pošti; so mnogo let izkušena, z dobrim uspehom rabljena. Vsako zdravilo ima postavno varstveno znamko, je najboljše kakovosti, vedno sveže in priznano. Posebno so

Doktor pl. Trnkóczy-jev za ovet je vrbilno sredstvo pri bolečinah v križu, v rokah in nogah itd., okrepčuje žile in mišice človeškega telesa, osobito po napornem, utrudljivem delu in trajni hoji. Uspešno je rabijo hribolazci, vojaki, biciklisti in jahači.

Najboljše dietično sredstvo za želodec!

Marija-Lurški grenčec za želodec

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Priporoča se najtoplejše kot kemično čisti, hygienični, dietični želodečni liker.

Ta dobri grenčec za želodec je med vsemi grenčci, oživljajočimi soki itd. najpriporočljivejši. Oživlja in

okrepčuje želodec, vzbuja slast do jedi, s kratka, je najboljši, z mnogimi zahvalnimi pismi priporočen grenčec za želodec.

Vse te, kakor vsa druga zdravila razpošilja na vse kraje vsak dan po pošti

Lekarna Trnkóczy

zraven rotovža

Ljubljana, Kranjsko. 68 (12-8)

Svarilo! Ta liker pristen je le tedaj, ako je na vsaki steklenici od lekarne uradno zaščitena varnostna znamka „Marija-Lurška v jami.“

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

Ta 26 let z največjim uspehom rabljeni, pravi sirup zastaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in rednost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prilagajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, rastopljive fosforne-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenice je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več 113 5 za zavijanje. 668 20-11

Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi ali, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto-kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva naj

te torej vselej iskreno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je kraven stoječa oblastveno protokelirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti s nižjo ceno, niti s drugimi pretvenami, da bi kupili kake ponaredbe!

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.

Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kavo?

Vsak, kdor hoče svoje zdravje ohraniti in utrditi, pa obenem noče pogrešati prijetnega kavnega užitka. Bobova kava je, kakor znano, škodljiva, ker preveč živce razburja; ako se jej pa Kathreinerjeva primeša, jej odvzame škodljive učinke.

Vsak jo pije, ki se ne čuti prav zdravega. Posebno za take, ki boleha jo na živilih ali v želodcu, izkazala se je Kathreinerjeva kava, čista brez primesti, v tisočerihi slučajih kot najboljša, najzdravejša in lahko prebavljiva pijača.

Vsak otrok in vsaka ženska naj pije Kathreinerjevo kavo, ki je tečna in se prilega slabemu in rahlemu telesu, naj bo že čista ali mešana z bobovo kavo. S svojim prijetnim, milim okusom se kmalu vsem prikupi.

Vsak, ki hoče pri gospodarstvu kaj prihraniti in vendar uživati okusno in zdravo kavo, naj si kupi Kathreinerjevo kavo. Naj bo čista ali mešana z bobovo, ugajala bo po okusu vsakomu.

Kathreiner-Kneippova sladna kava je v resnici zdrava družinska pijača, čist prirodan plod v celih zrnih, iz najboljšega slada izdelana in po Kathreinerjevem, v vseh deželah priznanem in od največjih strokovnjakov preskušenem načinu z okusom prave bobove kave prekisana. Kathreinerjeva kava združuje torej v sebi prijetni okus ptuje bobove kave in vse od zdravnikov priznane dobre lastnosti domačega slada.

Prošnja: Kdor noče biti goljufan in oškodovan, naj pazi pri nakupu na varnostno znamko in na obliko na strani **Kathreiner**. nastilkanega izvirnega zavoja z imenom

Zavoji brez imena „Kathreiner“ niso pristni.

Mani živi najbolj!